

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 427/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Vorobelovou, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Ndt 1/2017 a jeho uznesením z 31. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Ndt 1/2017 a jeho uznesením z 31. januára 2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je Okresným súdom Košice I (ďalej aj „okresný súd“) vedené trestné konanie pod sp. zn. 1 T 15/2016 pre pokus obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 14 a § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) a c), a ods. 4 písm. a) a § 140 písm. b) Trestného zákona a iné.

Sťažovateľ v rámci konania o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 88/2012 z 29. septembra 2016 podal aj námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“). Podľa jeho názoru sú neobjektívni, pretože ho odsúdili na 23 a pol roka, a žiadal, aby jeho trestnú vec prerokúval Krajský súd v Bratislave. Sťažovateľ namieta, že krajský súd s námietkou zaujatosti neoboznámil obhajobu, aby došlo k jej spresneniu a bližšej špecifikácii.

Následne krajský súd uznesením sp. zn. 6 To 109/2016 z 2. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodol, že senát krajského súdu v zložení predseda senátu JUDr. L. Tomčovík, JUDr. M. Osif a JUDr. M. Jurková Žoldáková nie sú vylúčení z rozhodovania v trestnej veci sťažovateľa s týmto odôvodnením:

„Krajskému súdu v Košiciach bola dňa 24. 11. 2016 do senátu v zložení predseda senátu JUDr. Ladislav Tomčovčík a sudcovia JUDr. Miroslav Osif a JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková predložená trestná vec obžalovaného [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného a prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach proti rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 1 T/15/2016 zo dňa 29. 9. 2016, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným z desiatich trestných činov, z toho štyroch právne kvalifikovaných ako zločiny, ďalej štyroch ako prečiny a dva právne kvalifikovaných ako obzvlášť závažné zločiny v rôznych vývojových štádiách trestného činu.

Po preštudovaní pripojeného spisu krajský súd zistil, že obžalovaný podal námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach, v ktorej uviedol, že žiada,

aby o veci rozhodoval súd v Bratislave, nakoľko košickí sudcovia sú neobjektívni, lebo ho odsúdili na 23 a pol roka.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa ods. 2 rozhodne orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte rozhodne tento senát.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len prísediaci), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Uplatnenie inštitútu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. o vylúčení tam uvedených osôb prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia takéhoto vzťahu, resp. pomeru preukázaná. Senát krajského súdu v danom prípade nezistil žiadne dôvody, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre pomer senátu k prejednáwanej veci alebo k osobám konkrétne k obžalovanému [REDAKOVANÉ], navyše obžalovaný v minulosti nikdy vo vzťahu k tomuto senátu námietky zaujatosti nepodával. Z jeho podania je zrejmé, že motívom podania tejto námietky zaujatosti je odvolacie konanie a prípadné uloženie trestu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti senát o vznesenej námietke rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd zamietol sťažovateľom vznesenú námietku zaujatosti, podľa ktorej by mali byť sudcovia vylúčení „ex lege“ z označeného trestného konania a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nezistil žiadne dôvody, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre pomer senátu k veci alebo k osobám.

Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal prostredníctvom svojej obhajkyne sťažnosť, pretože ho považoval za nezákonné. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že uznesenie krajského súdu vypracovala JUDr. M. Žoldáková Jurková, ktorá bola v trestnej veci

sťažovateľa „určená pre prípravné konanie a 4. 1. 2012 ho po výsluchu rozhodnutím z 4. 1. 2012 sp. zn. 0 Tp 3/12 vzala do väzby. Dňa 28. 3. 2012 sudkyňa pre prípravné konanie JUDr. M. Žoldáková Jurková rozhodla o zmene dôvodov väzby, rozšírila dôvod väzby aj za iné skutky. Na návrh prokurátora KP, po stotožnení sa s jeho dôvodmi, rozhodla 11. 6. 2012 o predĺžení lehoty väzby a o zmene dôvodov väzby. V rozhodnutí, už cituje právnu kvalifikáciu terorizmu, rozoberá trestnú činnosť, cituje dôkazy. Členka senátu JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková, je teraz nová členka senátu 7 T, ktorý rozhodoval v trestnej veci obž. ██████████ rozhodnutím z 10. 9. 2014, ktoré bolo ale dňa 14. 4. 2016 Najvyšším súdom SR pre nezákonnosť zrušené.“.

Sťažovateľ uvádza, že obhajoba podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku poukázala na to, že «JUDr. M. Žoldáková Jurková je zo zákona vylúčená z prejednávania tejto trestnej veci.

Cez informácie z internetovej stránky „Otvorené súdy“, obhajoba zistila, že JUDr. M. Jurková Žoldáková od apríla 2004 do decembra 2015 bola sudkyňou Okresného súdu Košice I, predtým bola prokurátorkou OP Košice I, s praxou na Krajskej prokuratúre. Webová stránka Otvorené súdy obsahuje dôležité údaje o výkone funkcie sudcov a slúži občanom, údaje sa dajú overiť. Ako dôvod odňatia trestnej veci obžalovaného ██████████ Krajskému súdu v Košiciach a prikázanie trestnej veci inému súdu, obhajoba videla aj v tom, že na rozhodovaní obžalovaného a vydaní nezákonných rozsudkov sa podieľali sudcovia, ktorí pred výkonom funkcie sudcu vykonávali funkciu prokurátorov, i to vyvolalo u obžalovaného pochybnosť o nestrannosti sudcov trestného úseku Krajského súdu v Košiciach.

V doplnení výroku sťažnosti podanej Najvyššiemu súdu písomne 27. 1. 2017 obhajoba navrhla prikázať trestnú vec obž. ██████████ inému krajskému súdu okrem Krajského súdu v Žiline, pretože zistila, že JUDr. V. Kurák, ktorý pôsobil pred výkonom funkcie sudcu Krajského súdu v Košiciach, senát 6T a referoval prípad obžalovaného, taktiež pôsobil vo funkcii prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline a teraz pôsobí vo funkcii sudcu Krajského súdu v Žiline.».

Vyslovená zaujatosť sudcov podľa sťažovateľa nie je len jeho subjektívnym pocitom. Z predchádzajúceho rozhodovania senátu je podľa neho zrejmé, že odvolací senát krajského súdu *«doplnil dôvody svojho zamietavého rozhodnutia z 10. 9. 2014 nad rámec obžaloby i rozsudku súdu prvého stupňa až vo svojom zamietavom rozhodnutí, čím obhajobe obžalovaného nedal priestor na vyjadrenie. Doplnením sa snažil vyvrátiť tvrdenie obhajoby o nenaplnení zákonných znakov stíhaného trestného činu terorizmu. Odvolací senát v rozhodnutí z 10. 9. 2014 „pomohol“ súdu prvého stupňa až tým spôsobom, že porušil právo obžalovaného na obhajobu a spravodlivý proces.»*

Podľa sťažovateľa z obsahu spisu vedeného v jeho trestnej veci okresným súdom pod sp. zn. 1 T 88/2012 (aktuálne už pod sp. zn. 1 T 15/2016, pozn.) je zrejmé, že do 14. apríla 2016 boli vo veci vynesené tri nezákonné rozhodnutia. Nezákonnosť rozsudku okresného súdu a uznesenia krajského súdu bola podľa neho konštatovaná rozsudkom najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016.

Sťažovateľ ako obžalovaný *„ zvolil postup podľa zákona č. 514/2003 Z. z., podal žalobu Okresnému súdu v Bratislave I. proti Slovenskej republike o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím... Už aj oprávnená požiadavka o náhradu škody za nezákonné rozhodnutie zakladá dôvod na pochybnosť o nezaujatosti sudcov uvedených nielen vo výroku napadnutého uznesenia v zmysle § 31 ods. 1 TP, ale aj všetkých na trestnom úseku.*

Vhodnosť prikázania inému krajskému súdu, okrem pochybnosti o nestrannosti sudcov trestného úseku z objektívneho hľadiska, videla obhajoba aj v zdravotnom stave obžalovaného, ktorý má paranoidné prežívanie celého jeho prípadu, má pocit že je politický väzeň, každý ho sleduje, čo zhoršuje jeho zdravotný stav, paranoidné prežívanie podnetov z okolia konštatovala vo vyšetrení 22. 11. 2016 [REDAKOVANÉ]. K sťažnosti obhajoba pripojila zdravotnú dokumentáciu svedčiacu o vážnom zdravotnom stave obžalovaného...“

Sťažovateľ ďalej uvádza, že najvyšší súd napadnutým uznesením trestnú vec sťažovateľa vedenú krajským súdom pod sp. zn. 6 To 109/2016 tomuto súdu neodňal. Podľa neho z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal

dôvodmi, ktoré uviedol v písomne vyhotovenej sťažnosti, napriek tomu, že tieto dôvody boli závažné, len formálne bez prihliadnutia na okolnosti jeho prípadu, ktorý je od začiatku medializovaný ako prípad „prvého slovenského teroristu“.

Sťažovateľ uvádza, že „v námietke zaujatosti vyjadril obavu o budúce odvolacie konanie vychádzajúc z odvolacieho konania tým istým odvolacím senátom, ktorý rozhodol v roku 2014 nie že v neprospech, ako uvádza porušovateľ (najvyšší súd, pozn.), ale rozhodol nezákonne, porušujúcim právo obhajoby, čo zakladá opodstatnenosť námietky zaujatosti aj pre predchádzajúce nezákonné rozhodnutie tohto odvolacieho senátu, t. j. ponechanie právoplatnosti rozsudku pre trestný čin terorizmu s trestom 25 rokov OS.

Obhajoba obžalovaného uviedla v sťažnosti uznesenie z 10. 9. 2014 odvolacieho senátu, ktorý bez toho, aby obhajobu upozornil na rozšírenie obžaloby, a dal jej možnosť vyjadriť sa, doplnil dôvody svojho zamietavého rozhodnutia nad rámec obžaloby i rozsudku súdu prvého stupňa. V dôvodoch uznesenia odvolací súd doplnil dôvody tak, aby bol naplnený obligatórny znak skutkovej podstaty terorizmu, objekt, prejavujúci sa v tom, že... obžalovaný svojím konaním obmedzoval slobodnú činnosť štátu spočívajúcu legislatívnom procese..., čo teda ani z obžaloby ani z vykonaného dokazovania nevyplývalo, všimol si to aj Najvyšší súd SR ako to konštatuje v zrušujúcom uznesení z 14. 4. 2016...

Opodstatnenosť námietky zaujatosti sudcov uvedených v napadnutom uznesení a tým aj odňatím trestnej veci obhajoba právne argumentovala aj rozhodnutím Súdu vo veci Leonard v. Malta z 8. 7. 2004, podľa ktorého je možné nestrannosť sudcu konštatovať aj na základe výkonu jeho funkcie.

... Obava obžalovaného, pokiaľ ide o budúce rozhodnutie odvolacieho senátu, je objektívne odôvodnená aj vzhľadom na účasť v odvolacom senáte novej členky senátu, ktorá rozhodovala o trestnej veci obž. [REDAKOVANÉ] na prvom stupni. K sťažnosti obhajoba obžalovaného pripojila rozhodnutia novej členky senátu 6 T Krajského súdu v Košiciach JUDr. Margaréty Jurkovej Žoldákovej, ešte v konaní na prvom stupni, pretože bola určená pre prípravné konanie. Obsah rozhodnutí vydaných JUDr. Margarétou Jurkovou Žoldákovou, vzatie do väzby, rozhodnutie o zmene dôvodov väzby a rozšírenie dôvodov väzby aj za iné skutky, rozhodnutie o predĺžení väzby, ich obsah bol podrobne rozpísaný v sťažnosti...

Obhajoba na ust. § 31 ods. 3 TP upozornila priamo v sťažnosti, ku ktorej aj pripojila rozhodnutia. Podľa názoru obhajoby prichádza v úvahu vylúčenie z trestnej veci obžalovaného už priamo z citovaného zákonného ustanovenia. V napadnutom uznesení sa porušovateľ o tom vôbec nezmieňuje, aj keď sa oboznámil s obsahom trestného spisu obžalovaného.

Dôvodom na vylúčenie sudcu v zmysle objektívneho hľadiska nestrannosti je totiž samotná pochybnosť o tom, že status sudcu v určitej pozícii vyvoláva pochybnosť účastníka súdneho konania o tom, že je garantom nestrannosti.

Pri stotožnení novej členky senátu JUDr. Margaréty Jurkovej Žoldákovej s osobou sudkyne JUDr. Margaréty Hlaváčkovej cez webovú stránku Otvorené súdy určenú pre občanov, zistila obhajoba, že JUDr. Margaréta Hlaváčková pred ustanovením do funkcie sudkyne OS Košice I. bola prokurátorkou OP Košice I. s praxou na Krajskej prokuratúre. V doplnení výroku sťažnosti obhajoba obžalovaného ako dôvod zaujatosti a následne zmene súdu uviedla zistenie, že i predchádzajúci člen senátu, JUDr. V. Kurák pôsobil pred nástupom do funkcie sudcu, vo funkcii prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline, čo pri vybavovaní trestnej veci obžalovaného sudcami na prvom stupni aj na odvolacom súde, ktorí pred tým vykonávali funkciu prokurátorov, vyvoláva opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti sudcov a ich nestrannosti. K tomu silne pristupuje fakt, že súdy vydali v prvom a druhom stupni nezákonné rozhodnutia a do budúca ma obavu obžalovaný o rozhodnutie aj z dôvodu, že odvolaním napadnutý rozsudok prvého stupňa JUDr. Husťákom bol vydaný pri nedodržaní právneho názoru najvyššieho súdu.

Zdôvodnenou námietkou zaujatosti i vhodnou zmenou súdu uvedenou v sťažnosti, sa porušovateľ nezaoberal, nechal ju bez povšimnutia.

V tomto smere obhajoba obžalovaného upriamuje pozornosť na to, že z objektívneho hľadiska, úplne oddelene od osobného správania sa sudcu, môžu byť zistené skutočnosti, ktoré vyvolajú pochybnosti o nestrannosti sudcu. Sú dôležité dokonca čo i len náznaky takých skutočností a v prípade, že sa tieto u sudcu vyskytnú, existuje oprávnený dôvod na obavu o nestrannosť, pre ktorú by mal byť sudca z konania vylúčený...“.

Sťažovateľ preto zastáva názor, že najvyšší súd sa mal zaoberať námietkou zaujatosti v širších súvislostiach vyplývajúcich z ústavnoprávneho hľadiska, pretože pri rozhodovaní

o námietke zaujatosti je potrebné vziať do úvahy aj ústavné princípy. Najvyšší súd podľa neho dospel k svojmu rozhodnutiu tým spôsobom, že zákonné právo interpretoval ústavne nekonformne, ide o rozhodnutie, ktoré je z ústavného hľadiska neudržateľné. Napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bolo preto porušené jeho základné právo na rozhodnutie vecí nestranným sudcom, „ktoré je implikované v záruke nestrannosti súdu, pretože čl. 46 ods. 1 Ústavy SR priznáva obžalovanému domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“, zároveň bolo porušené aj jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom: „1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 Dohovoru v konaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4 Ndt 1/2017

2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Ndt 1/2017 z 31. 1. 2017 a vracia mu na opätovné prerokovanie.“

Dňa 10. marca 2017 bolo ústavnému súdu faxom doručené podanie sťažovateľa písomne doplnené podaním doručeným 16. marca 2017, ktorým sťažovateľ upravil petit svojej sťažnosti zo 17. februára 2017, ústavnému súdu doručenej 22. februára 2017, pretože zistil, že „vo výroku... sťažnosti v prvom odseku došlo pri vyhotovovaní sťažnosti k zrejmej nesprávosti a výrok je neúplný...“.

Sťažovateľ preto opravil petit v bode 1 takto:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 Dohovoru v konaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 4 Ndt 1/2017 porušené bolo.“

Napriek tomu, že sťažovateľ v petite sťažnosti uvádza, že bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 dohovoru, z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že mienil namietat' porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ustálil petit sťažnosti tak, ako to je uvedené v záhlaví rozhodnutia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj absencia ústavnoprávneho rozmeru namietaných pochybení,

resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením. Porušenie označených práv sťažovateľ odôvodňuje v podstate tým, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je ústavne nekonformné a neudržateľné. Najvyšší súd rozhodol len formálne bez toho, aby reagoval na všetky sťažovateľom predstreté námietky obsiahnuté v jeho sťažnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 13/01, II. ÚS 193/2010). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol, že trestná vec sťažovateľa pre pokus obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 14 k § 284 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) a c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, vedená krajským súdom pod sp. zn. 6 To 109/2016, sa tomuto súdu neodníma.

Svoje rozhodnutie najvyšší súd takto odôvodnil:

«Obžalovaný... doručil súdu písomné podanie, z obsahu ktorého vyplýva námietka zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach v podstate s odôvodnením, že Košiciach sú neobjektívni sudcovia, ktorí ho odsúdili na trest odňatia slobody 23 a pol roka, a preto žiada aby bola jeho vec rozhodovaná súdom v Bratislave.

V nadväznosti na to sudcovia zákonného senátu krajského súdu JUDr. Ladislav Tomčovčík, ako predseda senátu a jeho členovia JUDr. Miroslav Osif a JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková rozhodli uznesením z 2. decembra 2016, sp. zn. 6 To/109/2016, že nie sú z vykonávania úkonov trestného konania v danej veci vylúčení (podľa § 32 ods. 3 Tr. por.). Toto rozhodnutie prostredníctvom obhajkyne napadol obžalovaný sťažnosťou.

Vzhľadom na to, že obžalovaný... vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu a požiadal o odňatie veci tomuto súdu a jej prikázanie na rozhodnutie súdu v Bratislave, predseda senátu Krajského súdu v Košiciach predložil dňa 23. januára 2017 predmetnú trestnú vec spolu s vyjadreniami všetkých sudcov krajského súdu na rozhodnutie o tomto návrhu obžalovaného Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade takéhoto návrhu preskúmal predložený spisový materiál a zistil, že návrh na odňatie a prikázanie veci obžalovaného [REDAKOVANÉ] nie je dôvodný.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa. O odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia dôležitými dôvodmi sú predovšetkým také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa ako súdom miestne príslušným. Sú to teda predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci, zásadu ústnosti a bezprostrednosti, výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného i na ostatných občanov, dôveru občanov v nestranné, objektívne a spravodlivé rozhodnutie súdu, čo najrýchlejšie prerokovanie a rozhodnutie veci.

Pri úvahách, či v konkrétnom prípade sú dané dôležité dôvody odňatia a prikázania veci, treba hodnotiť všetky do úvahy prichádzajúce argumenty pre takýto postup a v ich vzájomnej súvislosti.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého – „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“. Obsahom tejto ústavnej zásady je vo všeobecnejšej rovine aj pravidlo, že vec musí prejednať ten samosudca (senát) vecne a miestne príslušného súdu, ktorému vec napadla v súlade s vopred stanovených pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce daného súdu. Z takto stanovených pravidiel však môžu existovať výnimky, ale len v odôvodnených a zákonom predpokladaných prípadoch. Je však treba konštatovať, že ide vždy o výnimku z pravidla, ktorú nemožno bezdôvodne nadužívať.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú zrovnateľné s ústavnou zásadou príslušnosti súdu v zmysle jej článku 48 ods. 1.

V danom prípade takéto dôvody obžalovaný... vo svojom návrhu na odňatie a prikázanie veci neuviedol a nevyplývajú ani z obsahu trestného spisu. Dôvodom na delegáciu veci nemôže byť ani iné predchádzajúce rozhodnutie súdu „v neprospech“

obžalovaného, ktoré bolo v rámci dovolacieho konania zrušené. Jednalo sa o rozhodnutie v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, z ktorého nie je možné vyvodiť záver o zaujatosti sudcov krajského súdu.

Vo svojom návrhu uvádza, že má pocit, že sudcovia v Košiciach sú neobjektívni, lebo v Košiciach bol odsúdený k vysokému trestu odňatia slobody. Takéto tvrdenie nepodložil obžalovaný žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, ktoré by mohli v danom prípade spochybňovať objektivitu a nestrannosť sudcov krajského súdu. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že jeho argumentácia nie je založená na objektívnych okolnostiach, ale vychádza prevažne z jeho subjektívnych pocitov.

Navyše súčasťou spisového materiálu sú aj vyjadrenia všetkých sudcov Krajského súdu v Košiciach, ktorí sa zhodne vyjadrili, že v predmetnej veci sa necítia byť zaujatí. Z relevantného spisového materiálu nevyplývajú ani žiadne ďalšie okolnosti, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie veci Krajskému súdu v Košiciach a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa, a preto rozhodol tak, že trestnú vec obžalovaného... vedenú na tomto súde pod sp. zn. 6 To/109/2016 tomuto súdu neodníma.»

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému súdu z dôležitých dôvodov je výnimkou z ústavného princípu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Dôležité dôvody v zmysle citovaného § 23 Trestného poriadku môžu byť dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zákonné prerokovanie veci, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania. Pri dodržaní týchto zásad môže ísť aj o dôvody procesnej ekonómie v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod sp. zn. R 101/2000).

Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, nemožno vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti prípadu, ktoré prichádzajú do úvahy. Vzhľadom na uvedené je tak delegácia procesno-právnym inštitútom, ktorý musí mať iba výnimočnú povahu, a preto dôležité dôvody na delegáciu musia byť zreteľné, zrejmé a nepochybné a ich existencia musí byť jednoznačne preukázaná (II. ÚS 448/2010, IV. ÚS 495/2013).

Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd zastáva názor, že nemožno súhlasiť s argumentáciou sťažovateľa, že by napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo ústavne nekonformné či neudržateľné. Práve naopak, najvyšší súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnil, prečo v okolnostiach posudzovanej veci nevzhladol dôležité dôvody na odňatie veci príslušnému súdu a na jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa a postupujúc pritom v súlade s príslušným ustanoveniami Trestného poriadku, pričom medzi východiskami, na základe ktorých rozhodoval, bolo aj uznesenie krajského súdu, a v odôvodnení svojho rozhodnutia (s. 3 – 4) explicitne vyjadril svoj právny názor k námietke zaujatosti (nestrannosti a objektivity) sudcov krajského súdu.

Námietky sťažovateľa o porušení jeho práv napadnutým postupom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, založené napr. aj na tom, že vo veci konala a rozhodovala podľa jeho tvrdenia „zaujatá“ sudkyňa (rozhodujúca v jeho neprospech), ktorá by mala byť preto ex lege z rozhodovania vo veci sťažovateľa vylúčená, pretože predtým pôsobila ako sudkyňa Okresného súdu Košice I, resp. prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I, a na rozhodovaní v iných trestných veciach sťažovateľa participovala, neobstoja, keďže vo svojej trestnej veci sťažovateľ dosiaľ ani raz nenamietol jej zaujatosť. Dôvody, ktoré sťažovateľ spája s námietkou zaujatosti, vyplývajú nie z minulosti, ale skôr z obavy pred budúcim rozhodnutím (s. 3 sťažnosti).

Ak najvyšší súd nereagoval na všetky sťažovateľom namietané skutočnosti, ústavný súd pripomína, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je síce právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), no všeobecný súd

nemusi dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06).

V okolnostiach danej veci preto odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok o neodňatí trestnej veci sťažovateľa krajskému súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením a sťažovateľom namietaným porušením jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2017